

6-njy tema: **Türkmen Türkçesinde Kutlama İfadeleri** (Türkmen dilinde gutlag bilen baglanyşykly durnukly aňlatmalar)

Dersiň maksady:

✓ talyplara türkmen diliniň fonetik, morfologik we grammatik gurluş aýratynlyklaryny öwretmek;

✓ talyplara türkmen diliniň sözlük hazynasyny we semantik aýratynlyklary öwretmek;

✓ talyplara türkmen dilinde dürli temelar boýunça öz pikirlerini yzygiderli, logiki taýdan dogry beýan etmekligi öwretmek,

✓ talyplara türkmen diliniň dürs ýazuw düzgünlerini öwretmek;

✓ olara orfografik taýdan ýalňyşsyz beýan etmegiň tärlerini öwretmek;

✓ talyplaryň türkmen dilinde sözleýiş medeniýetini we ýazuw endiklerini hem-de başarnyklaryny ösdürmek;

✓ dersde türkmen dilini we edebiýatyny oňat öwretmek üçin talyplaryň özara işjeňligini ýola goýmak;

✓ türkmen dili we edebiýat sapaklarynda tehniki serişdelerden peýdalanmak;

✓ türkmen dili we edebiýaty dersleriniň üsti bilen talyplarda watansöýüjiligi, zähmetsöýerligi, agzybirliги, ahlaklylygy, ynsaplylygy, türkmen milli we dünýä gymmatlyklaryna buýsanç, gözellige söýgi duýgularyny terbiýelemek.

Dersiň wezipeleri:

- talyplaryň türkmen diliniň fonetik, morfologik we grammatik başarnyklaryny ösdürmek;
- talyplaryň sözleýiş dilini kämilleşdirmek;
- talyplaryň ýazuw we hatdatlyk endiklerini ösdürmek,
- talyplaryň sözlük üstünde özbaşdak işlerini kämilleşdirmek
- talyplaryň okama we düşünme ukyplaryny ösdürmek;
- talyplaryň gürrüň berme we ýazyp beýanetme endiklerini kämilleşdirmek;
- söz öwrenme endiklerini artdyrmak;
- terjime etme ukyplaryny ösdürmek...

Dersiň görnüşi:

- dilden düşündirme;
- ýazuwdan beýanetme;
- sorag-jogap arkaly berkitme;
- shemaly we tablisaly düşündirme;
- tehniki serişdeler arkaly düşündirme;
- ýumşuň kömegi bilen geçileni gaýtalama...
- öý işi tabşyрма...

Dersiň ýörelgeleri:

- ✚ türkmen filologiýasy baradaky bilimiň mazmuny bilen onuň beýan edilişinin bitewiligini gazanmak,
- ✚ türkmen diliniň beýleki dersler we durmuş bilen baglanyşygyny üpjün etmek;

✚ edeplilik, dogry sözlülük, ynsanperwerlik, yzygiderlilik, sylag-hormat we ýaş aýratynlyklara dogry gelmek.

✚ ders we durmuş, teoriýa we praktika gatnaşygy esasynda olaryň özara baglanyşygyny üpjün etmek...

Dersiň usullary:

- ❖ talyplaryň özbaşdak işleri we ýumuşlary barlag etmek;
- ❖ **ACTIV Studio** we **Power Point** maksatnamalaryndan peýdalanmak,
- ❖ türkmen filologiyasy boýunça öwredilýän temanyň prezentasiýasyny geçirmek,
- ❖ diliň grammatik kategoriýalary bilen baglanyşykly kynçylyklarda „**akyly sagady**“, „**akyly kompas**“ „**akyly şejeräni**“ kömege çagyrmak,
- ❖ talyplaryň arasynda özara pikirlenme minutlaryny geçirmek;
- ❖ talyplaryň logiki yzygiderliligine, subut edijiligine ünsi güýçlendirmek;
- ❖ Dersde düşnükçiligi we aýdyňlygy üpjün etmek...

Dersiň görkezme esbaplary:

- okuw kitaplary,
- gepleşik gollanmalary,
- ýazdyrylan ylmy çeşmeler,
- usuly gollanmalar,
- ses ýazgylary,
- deňişli suratlar,
- tablisalar, çyzgylar,
- sözlükler,
- metbugat maglumatlary.

ÝAGŞY NIÝETLER/ DILEGLER (ÝYİ DİLEKLER)

**-Doglan gününüz gutly
bolsun!**

Doglon günňüz gutlu volsun!

- Doğum gününüz kutlu
olsun!

**- Bagtly ýyllar nesip etsin!
Ömrünüz uzak bolsun!**

*Bagytly ýyllar nesi:p essin! /
Ömrünüz uzak bolsun!*

- Mutlu Yıllar!

**- Täze ýylyňyz gutly
bolsun!**

Tä:ze ýylňyz gutlu volsun!

- Mutlu Noeller! / Yeni yılınız
kutlu olsun!

**- Paska baýramyňyz gutly
bolsun!**

*Pa:ska baýramňyz gutlu
volsun!*

- Mutlu Paskalyalar!

**- Iň oňat arzuwlar
dileýärin!**

Iň oňot arzu:wlar dileýä:n!

- En iyi dileklerimle!

**- Üstünlikler arzuw
edýärin!**

Üssünlüklör arzu:w edýä:n!

- Başarılar!

- **Gutlaýaryn! / Gutlaýarys!** - Tebrikler!
Gutloýa:n! / Gutloýa:s!

- **Berekella! / Tüweleme!** - Aferin!
Berekella:! / Tüwölömö!

- **Sizi üstünligiňiz bilen gutlaýaryn!** - Başarınızdan ötürü sizi tebrik ederim.
Sizi üssünlüňňüz bilen gutloýa:n!

- **Oňat üstünlik gazandyňyz!** - İyi bir iş başardın!
Oňot üssüllük gazannyňyz!